

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

23.577 Nevelestraat (Deinze, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021C172
Maart 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

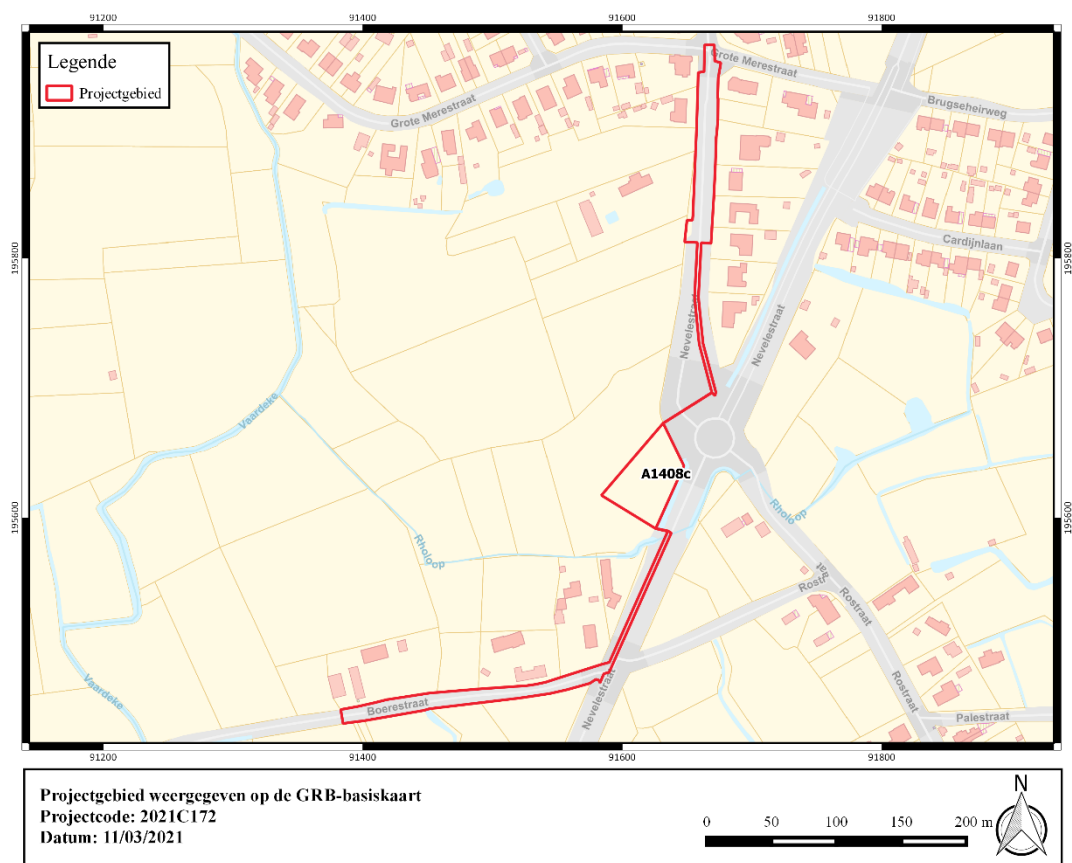

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Deinze
	Deelgemeente	Hansbeke
	Postcode	9850
	Adres	Boerestraat – Nevelestraat 9850 Hansbeke
	Toponiem	23.577 Nevelestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 91142$ $Y_{\min} = 195426$ $X_{\max} = 91932$ $Y_{\max} = 195974$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Deinze, Afdeling 14, Sectie A, nr. 1408c + openbaar domein Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw gescheiden rioleringsstelsel en de heraanleg van de wegenis langsheen een traject dat loopt over de Boerenstraat en Nevelestraat te Hansbeke, deelgemeente van Deinze. De gecombineerde oppervlakte van de geplande inrichting beslaat ca. 7844 m². In functie van de geplande riolerings- en wegeniswerken wordt een zone voor grondverbetering ingericht over een oppervlakte van ca. 2518m². Dit terreindeel is in gebruik als akkerland. Voor de aanleg van deze zone worden geen bodemingrepen voorzien. Zowel ter hoogte van de Boerenstraat en Nevelestraat is reeds riolering aanwezig centraal onder de weg. De Boerenstraat wordt geflankeerd door twee langsgrachten, langs de oostzijde van de Nevelestraat is eveneens een gracht aanwezig.

Hansbeke is gelegen op een opduiking in de brede Vlaamse Vallei. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De bodemkaart geeft aan dat het sediment bestaat uit lemig zand en zandleem. Plaatselijk kan het eolisch dek relatief dun zijn. In het zuiden van het traject is de aanwezigheid van colluvium opgemerkt. Ten westen van het onderzoeksgebied bevindt zich het Vaardeken dat verder noordwaarts aansluit op het kanaal Gent-Oostende dat is uitgegraven in de vallei van de Kale. Net ten zuiden van het terrein voor grondverbetering wordt het traject aangesneden door de Rholoop. De omgeving, op de rand van de Vlaamse Vallei moet voor zowel jager-verzamelaars als landbouwgemeenschappen aantrekkelijk geweest zijn.

De cartografische bronnen reflecteren een rurale omgeving. Het onderzoeksgebied bevindt zich ten zuiden van de historische dorpskern van Hansbeke. Op de Ferriskaart is het wegtracé waarlangs de rioleringswerken worden uitgevoerd reeds te herkennen. Langsheen de weg zijn meerdere woningen en hoeves afgebeeld. Net ten zuidoosten van de geplande zone voor grondverbetering is een rechthoekige omwalde hoeve weergegeven. Ten oosten van de huidige Nevelestraat is een tweeledige omwalde site weergegeven waarbij een duidelijk vierkant omwald opperhof met centraal gebouw te herkennen is en een circulaire gracht waarbinnen meerdere gebouwen zijn weergegeven. Op 19^e-eeuwse kaarten krijgt de hoeve ten zuidoosten van de zone voor grondverbetering de naam 'Maldegems Goed', heden wordt er naar verwezen met de naam 'Rattekasteel'. Ter hoogte van de tweeledige site ten oosten van de huidige Nevelestraat is het opperhof niet langer weergegeven. De cirkelvormige omgrachting van het voormalige neerhof is wel nog te herkennen met enkele hoevegebouwen. Deze hoeve is nog voor het grootste deel te herkennen op het oudste luchtbeeld. De walgracht is wel reeds gedempt. Hoewel de bewoning in nabijheid van het onderzoeksgebied wordt uitgebreid blijft het rurale karakter van de omgeving voor een groot deel behouden.

De gekende archeologische vindplaatsen die zijn opgenomen in de CAI betreffen voornamelijk waarnemingen tijdens werfcontroles richting de dorpskern van Hansbeke en de overgang van de kouterrug en de vallei van de Kale. Dit betreffen enerzijds geïsoleerde sporen en sterk gefragmenteerde aanwijzingen voor bewoning tijdens de Romeinse periode. Tevens is er een kuil aangesneden bij rioleringswerken waaruit fragmenten van een finaalneolithische potbeker zijn gerecupereerd, hetgeen er op wijst dat de omgeving reeds op de overgang van het neolithicum en de vroege bronstijd werd geëxploiteerd. Ter hoogte van de overgang richting de Kalevallei zijn ook meerdere circulaire structuren herkend tijdens luchtfotografische prospectie wat doet vermoeden dat langsheen de vallei een funeraire ruimte werd ingericht tijdens de vroege tot midden bronstijd. Voor aanwezigheid tijdens de ijzertijd zijn geen aanwijzingen in de omgeving. Of dit te verklaren valt door een gebrek aan onderzoek of een breuk met voorgaande nederzettingsspatronen is niet duidelijk. Bij opvolging van werven en enkele onderzoeken werden eveneens resten van landindeling uit de middeleeuwen in kaart gebracht.

Ook het ruime aantal cartografische indicatoren van hoeves met walgracht en rurale infrastructuur wijzen op een vrij intensieve agrarische exploitatie van de omgeving tijdens de middeleeuwen. De doortrekking van het kanaal tussen Gent en Brugge in de 17^e eeuw zal hiertoe hebben bijgedragen. Concreet wijzen de beschikbare gegevens op menselijke aanwezigheid in de omgeving sinds het finaal neolithicum.

Hoewel op basis van het gunstige landschappelijke kader en de gekende waarden gesteld kan worden dat er in de omgeving van het geplande rioleringstraject een trefkans is inzake archeologisch erfgoed. Echter wordt vanwege de lineaire vorm van de geplande ingrepen en de reeds aanwezige infrastructuur met bijgaande verstoring de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken langs het verloop van de Boerenstraat en Nevelestraat te Hansbeke worden geen verdere onderzoeksdaten aanbevolen. Ter hoogte van de zone voor grondverbetering vinden geen bodemingrepen plaats. Het terrein wordt eerst afgedekt met verschillende lagen geotextiel, een laag zand en een toplaag van steenslag alvorens er wordt gewerkt. De impact hiervan op het bodemarchief is aldus minimaal. Met betrekking tot het lijntraject dient rekening gehouden te worden met de lineaire vorm van het onderzoeksgebied en de reeds aanwezige riolering centraal onder de weg, de aansluitingen, langsgrachten en eventueel aanwezige andere nutsleidingen. Vanwege dit beperkt ruimtelijk kader en de fragmentatie door de bestaande infrastructuur kan bij verder onderzoek niet veel meer verwacht worden dan een quasi contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden. De kans dat verder onderzoek effectief nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is zeer beperkt. Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een gescheiden rioleringsstelsel en het herstel en herinrichting van de wegenis langsheen een deel van de Boerenstraat en Nevelestraat te Hansbeke, deelgemeente van Deinze. Vanwege de lineaire vorm van het onderzoeksgebied, beperkte oppervlakte en aanwezige riolering wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.